

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjunnassa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjunnassa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 55/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 42/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tällä lailla pannaan täytäntöön matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/681, jäljempänä *matkustajarekisteridirektiivi*.

Eduskunnan vastaus EV 310/2018 vp

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, matkustajarekisteritietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia (1054/2018).

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada lentoliikenteen matkustajia koskevia tietoja säädetään myös henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetussa laissa (/), henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (/) ja henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetussa laissa (/).

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *lentoliikenteen harjoittajalla* lentoliikenneyrittystä, jolla on voimassa oleva liikennelupa tai muu vastaava lupa, jonka nojalla yritys voi kuljettaa matkustajia lentoteitse;

2) *Euroopan unionin ulkopuolisella lennolla* mitä tahansa lentoliikenteen harjoittajan reitti- tai tilauslentoa, joka lennetään kolmannelta maasta ja jonka on määrä laskeutua jäsenvaltion alueelle tai joka lentää jäsenvaltion alueelta ja jonka on määrä laskeutua kolmanteen maahan, mukaan lukien molemmissa tapauksissa lennot, joihin sisältyy välilasku jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden alueella;

3) *Euroopan unionin sisäisellä lennolla* mitä tahansa lentoliikenteen harjoittajan reitti- tai tilauslentoa, joka lennetään jäsenvaltion alueelta ja jonka on määrä laskeutua yhden tai useamman muun jäsenvaltion alueelle ilman välilaskuja jonkin kolmannen maan alueelle;

4) *matkustajalla* henkilöä, mukaan lukien vaihto- tai kauttakulkumatkustajat, lukuun ottamatta miehistön jäseniä, jota kuljetetaan tai on tarkoitus kuljettaa ilma-aluksella lentoliikenteenharjoittajan suostumuksella, joka käy ilmi henkilön kirjaamisesta matkustajaluetteloon;

5) *matkustajarekisteritiedoilla* kunkin matkustajan matkustustiedot sisältävää rekisteriä, joka sisältää tiedot, joita lippuvarauksia tekevät sekä kuljetukseen osallistuvat lentoliikenteen harjoittajat tarvitsevat varausten käsittelyä ja valvontaa varten kunkin matkan osalta, jonka henkilö on varannut tai joka on varattu hänen puolestaan, riippumatta siitä, sisältyykö rekisteri varausjärjestelmään, lähtöselvitysjärjestelmään, jota käytetään lentomatkustajien lähtöselvityksen tekemiseksi, tai muuhun vastaavaan järjestelmään;

6) *terrorismirikoksella* rikoslain (39/1889) 34 a luvun 1, 1 a, 2—4, 4 a—4 c, 5 ja 5 a—5 c §:ssä tarkoitettuja rikoksia;

7) *vakavalla rikollisuudella* sellaisia matkustajarekisteridirektiivin liitteessä II tarkoitettuja rikosten muotoja, joista enimmäisrangaistukseksi on säädetty vähintään kolme vuotta vankeutta;

8) *häivyttämisellä* tietojen osien, joiden avulla voisi olla mahdollista tunnistaa välittömästi matkustaja, saattamista käyttäjälle näkymättömiksi;

9) *toimivaltaisilla viranomaisilla* poliisia, Tullia ja Rajavartiolaitosta; sekä

10) *Europolilla* Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS

Eduskunnan vastaus EV 310/2018 vp

korvaamisesta ja kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/794 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua virastoa.

4 §

Lentoliikenteen harjoittajan velvollisuus toimittaa matkustajarekisteritietoja

Lentoliikenteen harjoittajan on toimitettava 5 §:ssä tarkoitettulle matkustajatietoyksikölle 2 momentissa tarkoitettut matkustajarekisteritiedot sekä Euroopan unionin ulkopuolisista että Euroopan unionin sisäisistä saapuvista ja lähtevistä operoimistaan lennoista siltä osin kuin niitä on kerätty tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä. Yhteistunnuksin suoritetuista lennoista velvollisuus koskee lennon operoivaa yritystä. Jos lentoliikenteen harjoittaja on kerännyt myös matkustajarekisteridirektiivin liitteen I kohdassa 18 tarkoitettuja matkustajan ennakkotietoja, mutta ei säilytä niitä samoin teknisin keinoin kuin muita matkustajarekisteritietoja, myös nämä tiedot on toimitettava. Lentoliikenteen harjoittajan on toimitettava matkustajarekisteritiedot maksutta.

Matkustajarekisteritietoja ovat:

- 1) matkustajarekisterin varaustunnus;
- 2) lipun varauspäivä tai kirjoituspäivä;
- 3) suunnitellut matkustuspäivät;
- 4) nimi tai nimet;
- 5) osoite ja yhteystiedot;
- 6) kaikki maksutapaa koskevat tiedot;
- 7) tietyn matkustajarekisterin kaikki matkareittitiedot;
- 8) kanta-asiakastiedot;
- 9) matkatoimisto- ja matkatoimistovirkailijatiedot;
- 10) matkustajan matkustustilanne mukaan luettuina vahvistukset, lähtöselvitystilanne, viime hetkellä lennolta pois jääminen tai viime hetken lähtö ilman varausta;
- 11) jaetut matkustajarekisteritiedot;
- 12) yleiset huomautukset;
- 13) lipunkirjoituskentän tiedot;
- 14) istumapaikan numero ja muut paikkatiedot;
- 15) yhteistunnusten käyttöä koskevat tiedot;
- 16) kaikki matkatavaratiedot;
- 17) muiden matkustajarekisteritiedoissa olevien matkustajien määrä ja nimet;
- 18) matkustajan ennakkotiedot, jos sellaisia on kerätty; sekä
- 19) kaikki aiemmin tehdyt muutokset 1—18 kohdassa tarkoitettuihin matkustajarekisteritietoihin.

Matkustajarekisteritiedot on toimitettava 24 tuntia ennen lennon aikataulunmukaista saapumis- tai lähtöaikaa sekä välittömästi lennon sulkeuduttua, jolloin tietojen toimittamisen voi rajata myös aikaisemmin toimitettujen tietojen päivityksiin. Jos tiedot ovat tarpeen terrorismirikoksiin tai vakavaan rikollisuuteen liittyvään määrättyyn ja tosiasialliseen uhkaan reagoimiseksi, tiedot on matkustajatietoyksikön pyynnöstä toimitettava muinakin ajankohtina.

Matkustajarekisteritiedot on toimitettava lentoliikenteen harjoittajien suorittamassa PNR-tietojen matkustajatietoyksiköille siirrossa käytettävistä yhteisistä yhteyskäytännöistä ja tietomuodoista annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2017/759 mukaisesti.

Eduskunnan vastaus EV 310/2018 vp

5 §

Matkustajatietoyksikkö

Tässä laissa tarkoitettuna matkustajatietoyksikkönä toimii poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain (687/2009) 5 §:ssä tarkoitettu PTR-rikostiedusteluyksikkö.

Matkustajatietoyksikön tehtävänä on matkustajarekisteritietojen vastaanottaminen ja niiden käsittely tämän lain mukaisesti.

6 §

Rekisterinpitäjä ja tietosuojavastaava

Poliisihallitus toimii matkustajatietoyksikön matkustajarekisteritietoja sisältävän rekisterin rekisterinpitäjänä ja vastaa tietosuojavastaavan nimeämisestä. Tietosuojavastaava on vastuussa matkustajarekisteritietojen käsittelyn valvonnasta ja tietosuojaan liittyvien toimenpiteiden täytäntöönpanosta matkustajatietoyksikössä.

Tietosuojavastaavalla on pääsy matkustajatietoyksikön käsittelemiin tietoihin. Rekisteröidyllä on oikeus ottaa yhteyttä tietosuojavastaavaan kaikissa kyseisen rekisteröidyn matkustajarekisteritietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa.

7 §

Matkustajarekisteritietojen käsittely

Matkustajatietoyksikkö saa käsitellä matkustajarekisteritietoja sellaisten henkilöiden tunnistamiseksi, joilla saattaa olla osallisuutta terrorismirikoksiin tai vakavaan rikollisuuteen. Matkustajarekisteritietoja saa käsitellä:

- 1) matkustajien arvioimiseksi ennen heidän aikataulun mukaista saapumistaan tai lähtöään;
- 2) vastaamiseksi toimivaltaisen viranomaisen, toisen jäsenvaltion matkustajayksikön tai Europolin perusteltuun ja riittäviin havaintoihin perustuvaan pyyntöön toimittaa matkustajarekisteritietoja ja käsitellä niitä;
- 3) matkustajarekisteritietojen analysoimiseksi arviointikriteerien päivittämistä tai uusien arviointikriteerien määrittelemistä varten.

Matkustajatietoyksikkö voi käyttää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa matkustajien arvioinnissa ennalta määriteltyjä kriteerejä. Matkustajatietoyksikkö vahvistaa arviointi- ja analyysikriteerit ja tarkistaa ne säännöllisesti yhdessä toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Arviointikriteerien on oltava kohdennettuja, oikeasuhtaisia ja selkeitä. Ne eivät saa perustua henkilön rotuun tai etniseen alkuperään, poliittisiin mielipiteisiin, uskonnolliseen tai filosofiseen vakaumukseen, ammattiliiton jäsenyyteen eivätkä terveydentilaa, sukupuolielämää tai sukupuolista suuntautuneisuutta koskeviin tietoihin.

Matkustajatietoyksikkö voi verrata matkustajarekisteritietoja automatisoidusti seuraaviin tietoihin, tietojärjestelmiin ja rekistereihin:

- 1) henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 5—8 ja 11 §:ssä sekä 12 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot;

Eduskunnan vastaus EV 310/2018 vp

2) henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 48 §:n 1 momentissa ja 49 §:ssä tarkoitettut tiedot;

3) henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettu Schengenin tietojärjestelmä;

4) henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 7—11 §:ssä tarkoitettut tiedot sekä 15 §:ssä tarkoitettut Rajavartiolaitoksen valvontatehtävien suorittamiseksi käsiteltävät tiedot;

5) henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 7—10, 12 ja 14 §:ssä tarkoitettut tiedot;

6) ulkomaalaisrekisteristä annetun lain (1270/1997) 1 §:ssä tarkoitettu ulkomaalaisrekisteri;

7) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 216 §:ssä tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin rekisteröityjen ajoneuvojen, vesikulkuneuvojen ja henkilölupien tiedot;

8) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 3 §:ssä tarkoitettu väestötietojärjestelmä;

9) kansainvälisen rikospoliisijärjestön (I.P.C.O.-Interpol) tietokannat; sekä

10) Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta annetun lain (214/2017) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot.

Matkustajarekisteritietojen käsittelyn tuloksena saadut osumat on tarkistettava yksittäin.

Edellä 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen vertailu on toteutettava tietoturvalisellä tavalla siten kuin suojelupoliisin kanssa sovitaan. Vertailun voi suorittaa ainoastaan suojelupoliisin matkustajatietoyksikköön määräämä virkamies. Vertailun tulokset voidaan luovuttaa eteenpäin ainoastaan suojelupoliisin suostumuksella.

Matkustajatietoyksikkö ei saa käsitellä sellaisia matkustajarekisterin tietoja, jotka paljastavat henkilön rodun tai etnisen alkuperän, poliittiset mielipiteet, uskonnollisen tai filosofisen vakauksen, ammattiliiton jäsenyyden, terveydentilan tai seksuaalielämän tai sukupuolisen suuntautumisen.

8 §

Matkustajarekisteritietojen toimittaminen toimivaltaisille viranomaisille

Matkustajatietoyksikön on toimitettava matkustajarekisteritietojen 7 §:ssä tarkoitettujen käsittelyn tuloksena tunnistettujen henkilöiden matkustajarekisteritiedot tai tietojen käsittelyn tulokset toimivaltaisille viranomaisille, jotta nämä voivat tehdä selvityksiä kyseisten henkilöiden osallisuudesta terrorismirikoksiin tai vakavaan rikollisuuteen.

Tiedot tai tietojen käsittelyn tulokset voidaan toimittaa toimivaltaisille viranomaisille myös näiden asianmukaisesta ja perustellusta pyynnöstä käsitellä tietoja terrorismirikosten tai vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syyte-toimia varten.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan toimittaa vain tapauskohtaisesti.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat käyttää matkustajatietoyksikön toimittamia tietoja myös tietojen käsittelyn yhteydessä esiin tulleiden rikosten ja niihin viittaavien seikkojen selvittämiseksi, ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi sekä toiminnan suuntaamiseksi ja syyttömyysolettaman tukemiseksi.

Eduskunnan vastaus EV 310/2018 vp

9 §

Matkustajarekisteritietojen pyytäminen toisilta jäsenvaltioilta ja tietojen näille luovuttaminen

Matkustajatietyksikkö voi pyytää matkustajarekisteritietoja toisen jäsenvaltion matkustajatietyksiköltä terrorismirikoksen tai vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten. Pyyntö on perusteltava. Matkustajatietyksikön on toimitettava toisen jäsenvaltion matkustajatietyksiköltä saadut matkustajarekisteritiedot tai tietojen käsittelyn tulokset toimivaltaiselle viranomaiselle.

Matkustajatietyksikön on toimitettava matkustajarekisteritietojen 7 §:ssä tarkoitetun käsittelyn perusteella tunnistamiensa henkilöiden tiedot toisten jäsenvaltioiden vastaaville matkustajatietyksiköille. Toimitettavien tietojen on sisällettävä käsittelyn tuloksena tunnistettujen henkilöiden kaikki olennaiset ja välttämättömät tiedot tai tietojen käsittelyn tulokset. Matkustajatietyksikkö voi tämän lisäksi toimittaa matkustajarekisteritietoja tai tietojen käsittelyn tuloksia toisen jäsenvaltion matkustajatietyksikölle tämän perustellusta pyynnöstä.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää matkustajarekisteritietoja suoraan toisen jäsenvaltion matkustajatietyksiköltä, kun se on tarpeen hätätilanteessa terrorismirikoksen tai vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten. Pyyntö on perusteltava ja siitä on lähetettävä tieto matkustajatietyksikölle. Vastaavilla edellytyksillä matkustajatietyksikkö voi toimittaa matkustajarekisteritietoja toisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille näiden pyynnön perusteella.

10 §

Matkustajarekisteritietojen toimittaminen Europolille

Matkustajatietyksikkö voi perustellusta pyynnöstä toimittaa matkustajarekisteritietoja tai tietojen käsittelyn lisäselvitysten tuloksia Europolille 3 §:n 10 kohdassa tarkoitetun asetuksen IV luvussa tarkoitettua tietojenkäsittelyä varten terrorismirikosten tai vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten, kun toimittaminen on tarpeen asetuksen 3 artiklassa tarkoitetun jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten rikostorjuntayhteistyön ja keskinäisen yhteistyön tavoitteiden saavuttamiseksi.

11 §

Matkustajarekisteritietojen siirtäminen kolmansiin maihin

Matkustajatietyksikkö saa siirtää matkustajarekisteritietoja ja tietojen käsittelyn tuloksia kolmanteen maahan vain yksittäistapauksessa ja edellyttäen, että:

- 1) henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 41—43 §:n säännöksiä noudatetaan; ja
- 2) siirtäminen on tarpeen terrorismirikosten tai vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten.

Matkustajatietyksikkö voi antaa luvan siirtämiensä matkustajarekisteritietojen ja tietojen käsittelyn tulosten siirtämiseen kolmannesta maasta edelleen muuhun kolmanteen maahan, jos siirtäminen on välttämätöntä terrorismirikosten tai vakavan rikollisuuden torjumiseksi.

Eduskunnan vastaus EV 310/2018 vp

Matkustajatietoyksikkö saa siirtää toisen jäsenvaltion matkustajatietoyksiköltä saatuja matkustajarekisteritietoja kolmanteen maahan ilman kyseisen jäsenvaltion matkustajatietoyksikön lupaa vain, jos siirto on olennaisen tärkeää jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan kohdistuvaan terrorismirikoksia tai vakavaa rikollisuutta koskevaan määrättyyn ja tosiasialliseen uhkaan vastaamiseksi, eikä lupaa voida saada ajoissa. Siirrosta on ilmoitettava kyseisen jäsenvaltion matkustajatietoyksikölle ja siirto on kirjattava asianmukaisesti ja tarkistettava jälkikäteen.

Ennen matkustajarekisteritietojen kolmannen maan toimivaltaisille viranomaisille siirtämistä matkustajatietoyksikön on varmistettava, että kolmas maa aikoo käyttää tietoja tässä pykälässä tarkoitettujen ehtojen ja suojakeinojen mukaisesti. Tietojen siirtämisestä on ilmoitettava matkustajatietoyksikön tietosuojavastaavalle.

12 §

Matkustajarekisteritietojen poistaminen, häivyttäminen ja häivytettyjen tietojen luovuttaminen

Matkustajatietoyksikön on poistettava matkustajarekisteritiedot 6 §:ssä tarkoitetusta rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun ne on toimitettu matkustajatietoyksikölle. Kuuden kuukauden kuluttua tietojen matkustajatietoyksikölle toimittamisesta tiedoista on erotettava häivyttämällä seuraavat matkustajarekisteritiedot:

1) nimi tai nimet, mukaan lukien muiden matkustajarekisterin tiedoissa mainittujen yhdessä matkustavien matkustajien nimet ja lukumäärä;

2) osoite ja muut yhteystiedot;

3) kaikki maksutapaa koskevat tiedot, myös laskutusosoite, sikäli kuin ne sisältävät tietoja, joiden avulla voisi olla mahdollista tunnistaa välittömästi matkustaja, johon matkustajarekisterin tiedot liittyvät, tai muita henkilöitä;

4) kanta-asiakastiedot;

5) yleiset huomautukset; sekä

6) matkustajan ennakkotiedot, jos sellaisia on kerätty.

Matkustajatietoyksikön tulee poistaa 7 §:ssä tarkoitetun käsittelyn tulokset, kun osumasta on ilmoitettu toimivaltaisille viranomaisille tai toisen jäsenvaltion matkustajatietoyksikölle. Jos tulos osoittautuu lisäselvitysten jälkeen virheelliseksi, virheelliseksi todettu tieto saadaan myöhempien virheosumien välttämiseksi tallettaa siihen saakka kun tiedot on 1 momentin nojalla poistettu. Virheellisestä tuloksesta on ilmoitettava sille toimivaltaiselle viranomaiselle tai toisen jäsenvaltion matkustajatietoyksikölle, jolle käsittelyn tulokset on luovutettu.

Jos matkustajarekisteritietoihin sisältyy muita kuin 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja tai tietoja, jotka paljastavat henkilön rodun tai etnisen alkuperän, poliittiset mielipiteet, uskonnollisen tai filosofisen vakaumuksen, ammattiliiton jäsenyyden, terveydentilan tai seksuaalielämän tai sukupuoli-suuntautumisen, tiedot on poistettava välittömästi niiden vastaanottamisen jälkeen.

Matkustajarekisteritiedot, joista on erotettu häivyttämällä 1 momentissa tarkoitettut tiedot, voidaan luovuttaa häivytytiedot mukaan lukien vain matkustajatietoyksikön päällikön tai hänen määräämänsä matkustajatietoyksikön henkilöstöön kuuluvan päätöksellä. Jos kyseessä on toisen jäsenvaltion matkustajatietoyksikön pyyntö, edellytyksenä on lisäksi, että tietojen luovuttamisen voidaan kohtuudella olettaa olevan tarpeen terrorismirikosten tai vakavan rikollisuuden torjumiseksi. Tietojen luovuttamisesta on ilmoitettava tietosuojavastaavalle ja tämän on suoritettava jälkiarviointi luovutuksen lainmukaisuudesta.

Eduskunnan vastaus EV 310/2018 vp

13 §

Lentoliikenteen harjoittajan seuraamusmaksu

Lentoliikenteen harjoittajalle, joka rikkoo 4 §:ssä säädetyn matkustajarekisteritietojen toimitamisvelvollisuuden, määrätään seuraamusmaksu. Maksun suuruus on 3 000 euroa kutakin sellaista lentoa kohden, jolta ei ole toimitettu matkustajarekisteritietoja tai ne on toimitettu ilmeisen puutteellisesti.

Seuraamusmaksua ei määrätä, jos virhe matkustajarekisteritietojen toimittamisessa on tapahtunut olosuhteet huomioon ottaen anteeksi annettavasta huomaamattomuudesta tai maksun määrääminen olisi olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio tai jolle on määrätty ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:n mukainen liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 25 §:n rikkomisesta.

14 §

Lentoliikenteen harjoittajan kuuleminen

Lentoliikenteen harjoittajalle on ennen seuraamusmaksun määräämistä varattava kirjallisesti tilaisuus antaa selityksensä määrääjässä, joka ei saa olla kahta viikkoa lyhyempi.

15 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää keskusrikospoliisin päällikkö tai hänen määräämänsä virkamies. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun määräämistä koskevaa päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Maksu on määrättävä viimeistään kahden vuoden kuluessa 13 §:n 1 momentissa tarkoitettua lentoliikenteen harjoittajan rikkomuksesta.

16 §

Maksuaika

Seuraamusmaksu on maksettava kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Maksettavaksi erääntyneelle seuraamusmaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Eduskunnan vastaus EV 310/2018 vp

17 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava viranomaisen tai tuomioistuimen päätöksestä, jolla seuraamusmaksua on alennettu tai maksu on poistettu. Oikeusrekisterikeskuksen on hakemusta palautettava perusteettomasti maksettu seuraamusmaksu.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätty seuraamusmaksu pannaan täytäntöön siinä järjestyksessä kuin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) säädetään. Lentoliikenteen harjoittajan kuulemista ja seuraamusmaksun määräämisestä sekä päätöksen täytäntöönpanoa koskevat tiedoksiannot voidaan tehdä kenelle tahansa kyseisen lentoliikenteen harjoittajan palveluksessa olevalle ilma-alueen päällikölle, ellei liikenteen harjoittajalla ole Suomessa nimettyä edustajaa.

Seuraamusmaksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen päätöksen tekemisestä.

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain (687/2009) 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 881/2011, seuraavasti:

5 §

PTR-rikostiedusteluyksiköt

PTR-viranomaisten rikostiedustelu- ja rikosanalyysitoimintaa varten voidaan perustaa yhteisiä PTR-rikostiedusteluyksiköitä. Matkustajatietojen käsittelyä varten on erityinen PTR-rikostiedusteluyksikkö. PTR-rikostiedusteluyksiköissä voi toimia PTR-viranomaisten erikseen tehtävään määrättyjä edustajia.

Eduskunnan vastaus EV 310/2018 vp

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 1 momentin 13 kohta, sellaisena kuin se on laissa 301/2019, sekä
lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 224/2008, 462/2011, 348/2013, 257/2014, 671/2015, 451/2016, 470/2017, 1052/2018 ja 301/2019, uusi 14 kohta seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetyssä järjestyksessä pannaan täytäntöön seuraavat seuraamukset:

13) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 40 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

14) lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (/) 13 §:ssä tarkoitettu lentoliikenteen harjoittajan seuraamusmaksu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Eduskunnan vastaus EV 310/2018 vp

Helsingissä 18.3.2019

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri